

Sygn. akt II C 565/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Piotr Rempola
Protokolant:	Marlena Łukanowska

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko syndykowi masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I. oddala powództwo w całości;

II. odstępuje od obciążania powoda M. K. (1) kosztami procesu.

Sygn. akt II C 565/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 09 maja 2016 roku (data z prezentaty k. 2) M. K. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego - syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. na swoją rzecz kwoty 200.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 lipca 2014 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego adwokata i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. (pozew 2-18)

W odpowiedzi na pozew z dnia 20 czerwca 2016 roku (data nadania w urzędzie pocztowym k. 135) pozwany podniósł zarzut, iż niniejsza sprawa ma charakter sprawy gospodarczej, a ponadto wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (odpowiedź na pozew k. 110-117)

Postanowieniem z dnia 30 września 2016 roku tut. Sąd nie uwzględnił zarzutu niewłaściwości sądu i oddalił wniosek pozwanego o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie. (postanowienie k. 272)

W toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie.

W Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Pragi w Warszawie, Sąd Gospodarczy, IX Wydział Gospodarczy ds. Upadłościowych i Naprawczych w dniu 20 stycznia 2012 roku w sprawie IX GU 83/10 ogłoszono upadłości spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

Dowody: KRS k. 22-25.

A. S. była syndykiem masy upadłości (...) sp. z o.o. od 2012 roku do 21 kwietnia 2015 roku.

Dowody: zeznania świadka A. S. k. 619-621v; zeznania pozwanego k. 671; postanowienie k. 79, 239.

W dniu 16 maja 2014 roku w Gazecie (...) zamieszczono ogłoszenie zgodnie z którym zawiadomiono, iż w postępowaniu upadłościowym (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W., które to postępowanie jest prowadzone pod sygn. akt: IX GUp 4/11, został sporządzony operat szacunkowy nieruchomości wchodzących w skład masy upadłości, który to można oglądać w sekretariacie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Północ w Warszawie, IX Wydziału Gospodarczego dla spraw upadłościowych i naprawczych i w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia wnieść zarzuty stosownie do treści art. 319 ust. 5 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze.

Dowody: pismo syndyka wraz z załącznikami k. 27-28, 165-167.

W tej samej gazecie w dniu 10 czerwca 2014 roku ukazało się obwieszczenie zgodnie z którym zawiadomiono, iż w postępowaniu upadłościowym (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W., które to postępowanie jest prowadzone pod sygn. akt: IX GUp 4/11, został sporządzony opis i oszacowanie nieruchomości wchodzących w skład masy upadłości, które to można przeglądać w sekretariacie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi Północ w Warszawie, IX Wydziału Gospodarczego dla spraw upadłościowych i naprawczych i w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia wnieść zarzuty stosownie do treści art. 319 ust. 5 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze.

Dowód: pismo syndyka wraz z załącznikami k. 29-31, 169-172.

W połowie czerwca 2014 roku M. K. (2), za pośrednictwem P. W. dowiedział się o możliwości nabycia nieruchomości przy ulicy (...) w drodze przetargu - przebiegiem transakcji miał się zająć N. B., który miał posiadać znajomości wśród syndyków. Powód uzyskał od N. B. informację o możliwości przystąpienia do przetargu dotyczącego sprzedaży nieruchomości stanowiących własność (...) pod warunkiem wpłacenia odpowiedniej kwoty tytułem wadium. N. B. kilkakrotnie kontaktował się z syndyk A. S. w sprawie ww. nieruchomości i został przez nią poinformowany, że zarówno przetarg jak i jego warunki nie zostały jeszcze potwierdzone przez Sędziego Komisarza. Syndyk nie znała wcześniej N. B., ani nie prowadziła z nim żadnej współpracy. N. B. zarówno na spotkaniach z nią, jej mężem oraz samym powodem podawał się za pośrednika w handlu nieruchomościami oraz osobę posiadającą znajomości wśród osób prowadzących przetargi nieruchomości. M. K. (2) otrzymał od N. B. regulamin przetargu, który nie pochodził od syndyka, oraz wydruk korespondencji mailowej rzekomo prowadzonej przez N. B. z syndykiem masy upadłości. Zgodnie z dokumentem zatytułowanym jako regulamin przetargu pisemnego nieograniczonego na sprzedaż ofertową nieruchomości wchodzącą w skład masy upadłościowej ustalono, że cena wywoławcza miała stanowić nie mniej niż 30% wartości nieruchomości, natomiast wadium - 10% ceny wywoławczej. Z dokumentu wynikało, że przetarg miał się odbyć w dniu 17 lipca 2014 roku w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie, Sąd Gospodarczy IX Wydział Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych. Przedmiotem przetargu były nieruchomości dla których Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa XV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste o numerach: (...), (...); (...), (...), (...), (...), (...), (...).

Dowody: regulamin wraz z potwierdzeniem odbioru k. 32-36, 174-178; korespondencja mailowa k. 37-38, 180-181; zeznania świadka A. S. k. 619-621v; zeznania świadka T. S. k. 644v-645v; zeznania powoda k. 669-670v; pismo syndyka k. 121-122, 123-126.

W dniu 27 czerwca 2014 roku M. K. (1) przelewem wpłacił na rachunek bankowy (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. kwotę 200.000 zł wskazując, że przedmiotowa kwota stanowi zapłatę wadium na przetarg, którego przedmiotem miały być nieruchomości położone przy ulicy (...) w W..

Dowód: potwierdzenie przelewu k. 26, 163.

W momencie dokonania wpłaty postępowanie przetargowe dotyczące powyższych Nieruchomości nie toczyło się.

Dowód: zeznania świadka A. S. k. 619-621v; pismo syndyka k. 121-122, 123-126.

Pismem z dnia 27 czerwca 2014 roku N. B., powołując się na pełnomocnictwo z dnia 25 czerwca 2014 roku udzielone przez M. K. (1), jako pełnomocnik firmy (...) zwrócił się do A. S. - syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. o zwrot wpłaconego wadium w kwocie 200.000 zł. Jednocześnie pełnomocnik wskazał w piśmie, iż zwrot winien nastąpić na rachunek A. B.. Załączone do pisma pełnomocnictwo zawierało upoważnienie udzielone przez M. K. (1) N. B. do reprezentowania powoda i jego działalności gospodarczej przed wszelkimi instytucjami i osobami celem powzięcia informacji, negocjacji ceny, warunków umowy i zapłaty za nieruchomość znajdującą się w W. przy ul. (...), a będącą elementem masy upadłości firmy (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.. Zgodnie z pełnomocnictwem N. B. został umocowany był do ustalenia warunków zawieranej umowy, w tym do składania wyjaśnień i zapewnień, ponadto był również upoważniony do rozporządzania środkami finansowymi w zakresie niezbędnym do realizacji transakcji. Złożone pełnomocnictwo było z notarialnym poświadczeniem podpisu.

Dowody: pismo k. 57, 210; pełnomocnictwo wraz z poświadczeniem notarialnym k. 58-59, 62-63, 212-213, 217-218; zeznania świadka A. S. k. 619-621v.

W dniu 30 czerwca 2014 roku syndyk masy upadłości przelał kwotę 200.000 zł tytułem zwrotu wadium powodowi na rachunek A. B., zgodnie z otrzymaną od N. B. jako pełnomocnika powoda, pisemną dyspozycją.

Dowód: potwierdzenie operacji k. 56, 208; zeznania świadka A. S. k. 619-621v; pismo k. 57, 210; pełnomocnictwo wraz z poświadczeniem notarialnym k. 58-59, 62-63, 212-213, 217-218; pismo syndyka k. 121-122, 123-126.

Pełnomocnictwo załączone do pisma N. B., a także notarialne poświadczenie podpisu osoby wskazanej w tym dokumencie zostało podrobione. M. K. (3) nigdy nie udzielił N. B. jakiegokolwiek pełnomocnictwa do reprezentowania go w sprawie nabycia nieruchomości znajdujących się w W. przy ul. (...), a będących elementem masy upadłości firmy (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.. Pieczęci podpisy notariusza na poświadczeniu podpisu zostały podrobione

Dowody: zawiadomienie o przestępstwie przez notariusza J. W. (1) k. 60, 61, 215, 216; zeznania powoda k. 669-670v.

Pismem z dnia 24 lipca 2014 roku powód zwrócił się do syndyka z prośbą o zwrot wpłaconego wadium.

Dowód: pismo wraz z potwierdzeniem odbioru k. 39-40, 183-184.

Do dnia 12 września 2014 roku M. K. (3) działający przez pełnomocnika radcę prawnego R. G. prowadził z A. S. rozmowy w przedmiocie zawarcia ugody, co do sposobu zwrotu kwoty 200.000 zł. Strony ostatecznie nie doszły do porozumienia.

Dowody: korespondencja mailowa z syndykiem ws. ugody k. 45-52, 192-201; zeznania świadka R. G. k. 430.

Następnie pismem z dnia 29 września 2014 roku M. K. (3) wezwał A. S. - syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. do zapłaty w terminie 7 dni od dnia doręczenia pisma kwoty 200.000 zł tytułem zwrotu nienależnego świadczenia pieniężnego.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania k. 53, 203-204.

Pismem z dnia 30 października 2014 roku powód wezwał SSR Monikę Danyłuk - sędzię komisarz (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. o polecenie syndykowi masy upadłości, by wypłacił powodowi kwotę 200.000 zł.

Dowód: pismo k. 55, 206.

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2015 roku A. S. została odwołana na swój wniosek z funkcji syndyka masy upadłości. Tym samym postanowieniem ustanowiono zarządcę tymczasowego w osobie J. O..

Dowód: postanowienie k. 79, 239.

W dniu 04 września 2015 roku powód zwrócił się do sędziego komisarza SSR Arkadiusza Zagrobelnego o zobowiązanie J. O., jako zarządcy tymczasowego (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. do niezwłocznego zwrotu wpłaconego uprzednio na rachunek bankowy upadłego wadium w wysokości 200.000 zł.

Dowód: pismo k. 80-81, 241-242.

Postanowieniem z dnia 13 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, Wydział X Gospodarczy dla spraw upadłościowych i naprawczych odwołał zarządcę tymczasowego masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. - J. O. i jednocześnie wyznaczył ją na syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W..

Dowód: postanowienie k. 191v.

Pismem z dnia 27 stycznia 2016 roku M. K. (1) wezwał J. O. jako syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. do zapłaty kwoty 200.000 zł tytułem zwrotu wadium wpłaconego przez powoda w związku z udziałem w przetargu na sprzedaż nieruchomości wchodzących w skład masy upadłości, a także odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 29 września 2014 roku, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Dowód: wezwanie wraz z potwierdzeniem odbioru k. 93-94, 257-258

Pismem z dnia 29 lutego 2016 roku powód wystosował do J. O. ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty.

Dowód: wezwanie k. 95-96, 260-261.

Pismem z dnia 07 marca 2016 roku pełnomocnik J. O. poinformował powoda, że syndyk masy upadłości nie uznaje żądania zapłaty na rzecz M. K. (1) kwoty 200.000 zł.

Dowód: pismo syndyka wraz z załącznikami k. 102-105, 268-271.

Postanowieniem z dnia 08 września 2017 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie odwołał z pełnionej funkcji syndyka J. O. i ustanowił zarządcę tymczasowego w osobie P. G..

Dowód: postanowienie k. 422-423, 455.

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w sprawie X GUp 14/15 odwołał zarządcę tymczasowego w osobie P. G. i wyznaczył go na syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W..

Dowód: postanowienie k. 552.

Od października 2014 roku, na skutek zawiadomień skierowanych do Prokuratury Rejonowej Warszawa Ochota w Warszawie, Prokuratury Rejonowej Warszawa - Praga Południe w Warszawie oraz do Prokuratury Rejonowej

Warszawa Śródmieście w Warszawie, przez notariusz J. W. (1), M. K. (1) oraz A. S. prowadzono postępowania m.in. w sprawach:

- usiłowania doprowadzenia, w okresie od 27 czerwca 2014 roku do dnia 13 listopada 2014 roku w W., do niekorzystnego rozporządzenia mieniem A. S., w kwocie 200.000 zł, poprzez wprowadzenie jej w błąd, co do tożsamości osoby uprawnionej do otrzymania zwrotu pieniędzy wpłaconych jako wadium z konta firmy (...), należącej do M. K. (1), przez N. B.;

- podrobienia w bliżej nieustalonym czasie, ale nie później niż 25 czerwca 2015 roku, w nieustalonym miejscu, w celu użycia za autentyczny, pełnomocnictwa notarialnego dla N. B. (...), sporządzonego w Kancelarii Notarialnej (...)notariusze s.c.;

- a także przeciwko N. B. w sprawie tego, że w bliżej nieokreślonym czasie, ale nie wcześniej niż w dniu 27 czerwca 2014 roku i nie później niż do dnia 30 czerwca 2014 roku w W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził A. S. do niekorzystnego rozporządzenia cudzym mieniem w wysokości 200.000 zł, przelany na rachunek bankowy masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W., którym dysponowała syndyk masy upadłości ww. spółki, w ten sposób, że posługując się podrobionym pełnomocnictwem notarialnym wprowadził ww. syndyk w błąd, co do swojego uprawnienia do odbioru ww. kwoty w imieniu M. K. (1), w wyniku czego A. S. przelała ww. kwotę na wskazany przez niego rachunek bankowy o nr (...) należący do A. B., działając tym samym na szkodę M. K. (1).

Aktualnie żadne z ww. postępowań nie zakończyło się prawomocnym wyrokiem skazującym.

Dowody: zawiadomienie k. 127-132; zawiadomienie k. 41-42, 186-187; postanowienie wraz z potwierdzeniem odbioru k. 97-101, 262-266; postanowienie o przedstawieniu zarzutów k. 64-65, 220-221, 301-302, 369-370; postanowienie k. 371-377; postanowienie o umorzeniu śledztwa k. 329-332; zeznania świadków w postępowaniu karnym k. 43-44, 66-69, 70-73, 74-78, 189-190, 223-226, 228-231, 233-237, 298-299, 304-307, 309-312, 314-318, 332-341, 342-345, 346-349, 350-354, 355-358; wniosek o połączenie spraw k. 133-134; protokół przesłuchania podejrzanego k. 325-328; oświadczenie N. B. k. 359; opinia z zakresu kryminalistycznej ekspertyzy dokumentów k. 360-368; notatka urzędowa k. 378; wyrok k. 379-380; postanowienie z dnia 11 stycznia 2018 roku k. 591-592.

Powyższy istotny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z wymienionych dokumentów. W ocenie Sądu ich treść oraz wygląd nie rodzą zastrzeżeń odnośnie ich rzetelności i autentyczności, zaś w toku postępowania ich wiarygodność nie była przez żadną ze stron kwestionowana, a Sąd nie znalazł podstaw dla podważenia ich wartości dowodowej. Jedynie odnośnie pełnomocnictwa i poświadczenia notarialnego podpisu z dnia 25 czerwca 2014 roku Sąd zgodnie z twierdzeniami obu stron ustalił, iż ww. dokumenty były dokumentami podrobionymi.

Jednocześnie dokonując ustaleń faktycznych Sąd pominął dowody z dokumentów w postaci: pisma syndyka k. 82-87, 244-249; protokołu z posiedzenia Rady Wierzycieli k. 88-92, 251-255, albowiem dotyczyły one okoliczności nieistotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd jedynie w części dał wiarę zeznaniom powoda. Wskazać należy, iż w zakresie w jakim powód wskazywał, iż przelewu dokonał na dwa dni przed planowanym przetargiem, zeznania ww. nie znajdują odzwierciedlenia w zgromadzonych w niniejszej sprawie dokumentach w postaci potwierdzenia przelewu oraz załączonego do pozwu przedstawionego powodowi regulaminu przetargu. Ponadto materiał dowodowy nie wskazuje na to by syndyk dokonała przelewu na podstawie informacji zawartej w wiadomości sms, lecz w oparciu o przedstawione przez N. B. pełnomocnictwo z podpisem notarialnie poświadczonym, które dopiero później już po przelewie środków, okazało się, iż jest pełnomocnictwem podrobionym. W ocenie Sądu w niektórych swoich relacjach powód wyolbrzymił pewne fakty, w tym w zakresie reakcji syndyk na informację o wykonaniu przelewu na niewłaściwy rachunek bankowy.

W ocenie Sądu zasługują na przyznanie im waloru wiarygodności zeznania pozwanego. Syndyk w sposób spójny przedstawił znane mu okoliczności sprawy, a także sposób współpracy syndyków z potencjalnymi nabywcami nieruchomości wchodzących w skład masy upadłości.

Ponadto Sąd nie znalazł podstaw by odmówić wiarygodności zeznaniom świadka R. G. w przeważającej części. Świadek w sposób spójny i rzeczowy przedstawił przebieg współpracy z powodem oraz przebieg zdarzeń z perspektywy klienta, a także zrelacjonował podejmowane w sprawie czynności. Jedynie w zakresie w jakim świadek wskazywał, iż wypłata 200.000 zł została dokonana przez syndyk na podstawie wiadomości sms zeznania ww. nie zasługiwały na danie im wiary, albowiem zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje na to, iż do przelewu na niewłaściwe konto doszło na skutek przedstawionego przez N. B. pełnomocnictwa i pisma ze wskazaniem numeru rachunku bankowego, a nie na podstawie smsa.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania świadka N. B.. W ocenie Sądu świadek kreował wersję zdarzeń, która miała przerzucić ciężar odpowiedzialności za powstały uszczerbek w majątku powoda wyłącznie na byłą syndyk masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej. Wskazać należy, iż przeciwko świadkowi N. B. toczą się postępowania karne prowadzone zarówno przez prokuraturę, jak i CBA dotyczące oszustw popełnionych m.in. na szkodę M. K. (1). Zdaniem Sądu zeznania świadka, jako osoby bezpośrednio zainteresowanej wynikiem niniejszego postępowania z uwagi na możliwą odpowiedzialność cywilną ww., mijają się z prawdą i miały na celu jedynie ugruntowanie wypracowanej przez świadka linii obrony. Ponadto zeznania ww. pozostawały w opozycji do wiarygodnych zeznań A. S., która w sposób spójny i logiczny wyjaśniła przebieg zdarzeń z 2014 roku, która nie miała wówczas świadomości, iż wypłata środków nastąpiła w oparciu o sfalszowane pełnomocnictwo z podpisem notarialnie poświadczonym.

Ponadto Sąd nie znalazł podstaw by odmówić wiarygodności zeznaniom świadka T. S., który w sposób logiczny i spójny przedstawił znane mu okoliczności niniejszej sprawy.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości.

W niniejszej sprawie nie było sporne między stronami, iż w dniu 27 czerwca 2014 roku powód dokonał wpłaty środków pieniężnych w wysokości 200.000 zł na rachunek bankowy (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W.. Ponadto poza sporem pozostawała kwestia, iż w dacie, w której powód dokonał wpłaty ww. kwoty nie była prowadzona procedura przetargowa dotycząca sprzedaży nieruchomości wchodzących w skład masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej. Wskazać bowiem należy, iż zgodnie z art. 320 ustawy z dnia z dnia 28 lutego 2003 r. prawo upadłościowe i naprawcze obowiązującej w dacie zdarzenia, sprzedaż nieruchomości upadłego mogła nastąpić w drodze przetargu albo aukcji do których stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego, z tym, że warunki przetargu albo aukcji zatwierdza sędzia-komisarz, a o przetargu albo aukcji należy zawiadomić przez obwieszczenie co najmniej na dwa tygodnie przed terminem posiedzenia wyznaczonego w celu ich przeprowadzenia. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego w niniejszej sprawie nie doszło do wykonania wyżej opisanych czynności zarówno przez sędziego-komisarza jak i syndyka masy upadłości, a zamieszczone w gazetach ogłoszenia stanowiły obwieszczenia o ukończeniu opisu i oszacowania nieruchomości, które stanowią etap poprzedzający ogłoszenie przetargu. Tym samym na gruncie niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości, iż wpłacona przez powoda kwota nie mogła stanowić wadium w rozumieniu art. 70⁴ § 1 k.c. Innymi słowy w sprawie nie doszło do powstania stosunku przetargowego, a zatem wpłacona na rachunek masy upadłości, kwota nie miała podstawy prawnej.

Ponadto poza sporem między stronami pozostawała okoliczność, że w dniu 30 czerwca 2014 roku syndyk A. S. dokonała zwrotu nienależnie wpłaconej kwoty na rachunek A. B., przy czym, jak ustalił Sąd w toku postępowania dowodowego, syndyk działała w oparciu o okazane jej przez N. B., poświadczone notarialnie pełnomocnictwo.

Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości fakt, że w chwili zapłaty przez powoda wadium na poczet przetargu nieruchomości wchodzących w skład masy upadłości podstawa prawna do jego uiszczenia nie istniała. Jak bowiem wynika z materiałów zgromadzonych w niniejszej sprawie zamieszczone w gazetach ogłoszenia stanowiły dopiero etap poprzedzający ogłoszenie przetargu. Ponadto do ogłoszenia przetargu, którego przedmiotem miały być nieruchomości położone przy ulicy (...) ostatecznie w ogóle nie doszło. A zatem podstawa prawna świadczenia powoda nie istniała w chwili dokonywania przelewu, jak również nie powstała po spełnieniu świadczenia. Ewentualne zapewnienia składane przez N. B. powodowi nie miały wpływu na zasadność dokonanego przez niego przelewu.

Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, iż po stronie powoda powstało zubożenie w wysokości 200.000 zł, zaś po stronie pozwanej odpowiednie wzbogacenie.

Jednocześnie, jak wskazano wcześniej, bezspornym w niniejszej sprawie był fakt, iż syndyk masy upadłości dokonał zwrotu ww. kwoty na rachunek A. B.. Jak wynika z 409 k.c. obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu. Nadto art. 407 k.c. stanowi, że jeżeli ten, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, rozporządził korzyścią na rzecz osoby trzeciej bezpłatnie, obowiązek wydania korzyści przechodzi na tę osobę trzecią.

Powyższe wskazuje na to, iż co do zasady osoba bezpodstawnie wzbogacona odpowiada w granicach istniejącego wzbogacenia w chwili zgłoszenia roszczenia na podstawie art. 405 k.c. Z wywiedzionej z art. 409 k.c. zasady aktualności wzbogacenia wynika, że zubożony obciążony został ryzykiem utraty wartości wzbogacenia przez uzyskującego korzyść. Skoro zatem zasadą jest, że obowiązek zwrotu lub wydania korzyści wygasa, jeżeli dojdzie do jej zużycia lub utraty, to przewidziana w przepisie powinność liczenia się z obowiązkiem zwrotu w momencie wyzbywania się lub zużywania korzyści winna być traktowana jako wyjątek od zasady aktualności wzbogacenia. Zakres zaś tego wyjątku nie może być interpretowany w sposób rozszerzający. (tak: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 lipca 2016 r. I ACa 222/16)

W orzecznictwie wskazuje się, że powinność liczenia się z obowiązkiem zwrotu, o której mowa w art. 409 k.c., nie jest uzależniona od zawinionego działania, lecz jest utożsamiana ze złą wiarą, do której ustalenia stosuje się kryteria obiektywne. Ten, kto przyjął świadczenie nienależne w chwili wyzbycia się korzyści powinien się liczyć z obowiązkiem zwrotu wtedy, gdy wie albo powinien wiedzieć lub przypuszczać, że mu się ono nie należy ze względu na wadliwą podstawę prawną bądź też możliwość jej odpadnięcia. (tak: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r. III CSK 267/15)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy w ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie doszło do wykazania, by istotnie syndyk masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w momencie dokonywania wypłaty 200.000 zł nie dochowała należytej staranności i mogła przypuszczać, że przelew następuje na konto osoby nieuprawnionej do odbioru ww. środków. W pierwszej kolejności bowiem wskazać należy, że osobą, która utrzymywała z syndykiem stały kontakt w kwestii możliwości nabycia nieruchomości przy ulicy (...) w W. był N. B.. To on informował ww. o zainteresowaniu nabyciem przedmiotowych nieruchomości oraz znalezieniu chętnego kupca. Jak wynika z zeznań pozwanego takie działania ze strony pełnomocników są częste, zaś syndyci udzielają wówczas informacji o nieruchomości, aby zwiększyć zainteresowanie jej nabyciem. W ocenie Sądu tak też było w niniejszej sprawie. N. B. zgłosił się do syndyk A. S. i uzyskał od niej informacje dotyczące posiadanych w masie upadłości nieruchomości. Jednocześnie w ocenie Sądu mężczyzna był świadomy, że aktualnie żadne postępowanie przetargowe się nie toczy, co jednak nie przeszkodziło mu w nawiązaniu kontaktu z powodem, a także ich wspólnym znajomym - P. W., i poinformowaniu ich o możliwości nabycia ww. nieruchomości w trybie przetargu. Na skutek udzielonych powodowi błędnych informacji M. K. (1) dokonał wpłaty kwoty stanowiącej w jego mniemaniu wadium na rzecz masy upadłości. Powziąwszy o tym wiedzę, N. B. zgłosił się do syndyk z podrobionym pełnomocnictwem i pismem zawierającym wytyczne co do sposobu zwrotu wpłaconych pieniędzy. W niniejszej sprawie spornym było, czy w istocie

treść pełnomocnictwa oraz okoliczności prawy uzasadniały wykonanie zwrotu pieniędzy przez syndyka zgodnie z dyspozycją zawartą w piśmie pochodzącym od N. B.. Nie budzi bowiem wątpliwości, że pełnomocnictwo którym legitymował się ww. nie pochodziło od powoda, a pieniądze zostały przekazane na konto osoby trzeciej, niepozostającej z powodem w żadnych relacjach zarówno służbowych jak i osobistych.

W świetle powyższych rozważań podkreślić należy, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika by syndyk masy upadłości - A. S., pozostawała z N. B. w jakimkolwiek porozumieniu mającym na celu wyłudzenie środków od powoda. Brak jest również danych wskazujących by podobnego rodzaju porozumienie mogło łączyć M. K. (1) z N. B.. W ocenie Sądu zarówno A. S. jak i M. K. (1) nie mieli świadomości, iż pośredniczący w kontaktach stron N. B. wprowadza zarówno syndyka jak i powoda w błąd, co do uczciwości swoich zamiarów, uprawnień i zdolności.

Przede wszystkim należy wskazać, że okazane przez N. B. pełnomocnictwo opatrzone było poświadczeniem notarialnym złożonego na nim podpisu. W ocenie Sądu zarówno treść, jak i wygląd tych dokumentów, nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności. Pełnomocnictwo nie odbiegało swoim wyglądem i treścią od innych tego rodzaju dokumentów, zaś poświadczenie notarialne zawierała wszystkie niezbędne elementy, opatrzone zostało odpowiednimi pieczęciami kancelarii oraz podpisem notariusza. Z pewnością zatem syndyk, na podstawie tych dokumentów nie miała podstaw by podejrzewać, iż N. B. nie jest osobą umocowaną do działania w imieniu powoda. Z pewnością zaś, zawarte poświadczenie notarialne jedynie wzmagало wrażenie rzetelności i prawdziwości przedłożonych dokumentów. Nadto nie można abstrahować od faktu, iż to N. B. był osobą, która stale kontaktowała się z syndykiem w sprawie nabycia nieruchomości położonych przy ulicy (...) i prezentowała się jako osoba pośrednicząca w handlu nieruchomościami oraz, ze występowała w imieniu M. K. (1).

Analizując treść pełnomocnictwa, którym posłużył się N. B., koniecznym było odniesienie się do art. 65 § 1 k.c. z którego wynika, że oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Wskazać należy, że już sama wykładania językowa pełnomocnictwa prowadzi do wniosku, iż pełnomocnik umocowany był do wszelkich czynności związanych z nabyciem nieruchomości przy ulicy (...) w W., nie wyłączając dysponowania środkami pieniężnymi na ten cel. Pełnomocnik bowiem umocowany był nie tylko do zasięgania informacji i negocjacji ceny kupna, a także warunków umowy i zapłaty za nieruchomość, lecz również w jego dyspozycji były kwestie związane z dysponowaniem środkami pieniężnymi na ten cel. W istocie wykładania oświadczenia woli mocodawcy wystawiającego tego rodzaju pełnomocnictwo wskazuje na to, iż cały proces nabycia nieruchomości pozostawał w gestii pełnomocnika, który miał być jedynym aktywnym uczestnikiem prowadzonej procedury, zaś bezpośredni nabywca zainteresowany był jedynie ostatecznym efektem transakcji - tj. nabyciem prawa własności. W ocenie Sądu wskazane w pełnomocnictwie upoważnienie do rozporządzania środkami finansowymi w zakresie niezbędnym do realizacji niniejszej transakcji pozwalało na przyjęcie, że pełnomocnik, w świetle całego umocowania, jest uprawniony również do odbioru zwrotu wpłaconych środków. Jednocześnie skoro oprócz kontekstu językowego, przy interpretacji oświadczenia woli powinno się brać pod uwagę także tzw. kontekst sytuacyjny, na który składają się w szczególności dotychczasowe doświadczenia stron również z tej perspektywy Sąd doszedł do przekonania, iż pełnomocnictwo, gdyby nie fakt, iż stanowiło on dokument podrobiony, dawałoby pełnomocnikowi umocowanie do odbioru błędnie wpłaconych kwot. Na marginesie należy również wskazać, iż z zasad doświadczenia życiowego i zawodowego wynika, iż w obrocie często występują tego rodzaju upoważnienia m.in. w postępowaniach odszkodowawczych, na podstawie których pełnomocnik zajmuje się wszystkimi kwestiami związanymi z danym roszczeniem, łącznie z odbiorem świadczenia. Wobec powyższego w ocenie Sądu nie można uznać, iż syndyk kierując się wytycznymi N. B., działającego w oparciu o podrobione pełnomocnictwo powinna była liczyć się z w istocie ponownym obowiązkiem zwrotu kwoty 200.000 zł. Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy świadczy o tym, iż syndyk nie działała w złej wierze. Nie tylko bowiem nie wiedziała, ale również nie mogła była wiedzieć, że w dacie dokonywania zwrotu pieniędzy M. K. (1) nigdy nie udzielił pełnomocnictwa N. B.. W ocenie Sądu nie można syndykowi zarzucić braku należytej staranności. Również fakt, iż środki pieniężne miały być przelane na rachunek bankowy osoby trzeciej nie stanowiły dostatecznej podstawy do zakwestionowania przedstawionego poświadczanego notarialnie pełnomocnictwa. Wskazać bowiem należy, iż

badanie tego na czyje konto chciał uzyskać zwrotu mocodawca pozostawało poza kompetencją syndyka, który nie miał obiektywnych podstaw by przypuszczać, że zwrot następuje niezgodnie z wolą powoda.

Jednocześnie podkreślić należy, iż dla oceny zachowania syndyka bez znaczenia pozostaje jej wyrażenie woli na podjęcie rozmów ugodowych z powodem w przedmiocie spłaty 200.000 zł. Zdaniem Sądu rozstrzygającego niniejszą sprawę, zbyt daleko idące jest twierdzenie powoda, iż powyższe świadczy o uznaniu roszczenia przez pozwanego szczególnie, że syndyk potraktowała sprawę osobiście, a także z uwagi na fakt, iż ostatecznie do zawarcia ugody nie doszło. W ocenie Sądu zachowanie syndyka spowodowane było dostrzeżeniem popełnionego błędu i, z moralnego punktu widzenia, zrozumiałym poczuciem odpowiedzialności za zaistniałą sytuację. Powyższe jednak na gruncie obowiązujących przepisów pozostaje bez wpływu na kwestię oceny prawnej zachowania syndyka.

Reasumując skoro, jak wynika z zeznań powoda i świadków, w tym R. G. i A. S., w momencie wystąpienia przez powoda z żądaniem zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia, pozwany utracił już wzbogacenie, tym samym doszło wygaśnięcie zobowiązania z tego tytułu na podstawie art. 409 k.c. Zwrócić przy tym należy uwagę na fakt, iż w świetle podanych okoliczności korzyść została rozporządzona przez wzbogaconego na rzecz osoby trzeciej bezpłatnie, a zatem zgodnie z art. 407 k.c. obowiązek jej wydania przeszedł na tę osobę.

Jednocześnie wskazać należy, iż przedstawiona powyżej argumentacja pozostaje aktualna również na gruncie odpowiedzialności pozwanego w oparciu o art. 415 k.c. Odpowiedzialność deliktowa wymaga ustalenia nie tylko szkody, ale również winy sprawcy oraz adekwatnego związku przyczynowego między zdarzeniem szkodzącym i szkodą. Wszystkie przesłanki, odpowiedzialności deliktowej, które muszą wystąpić kumulatywnie, winien wykazać poszkodowany. Zdarzeniem, z którym powód łączy powstanie przedmiotowej szkody jest fakt, wypłaty kwoty 200.000 zł na rachunek podmiotu nieuprawnionego do jej odbioru. Podkreślić jednak należy, że art. 415 k.c., dla przypisania odpowiedzialności deliktowej, wymaga jak wskazano wyżej m.in. udowodnienia przez powoda winy sprawcy szkody. Przez winę należy przy tym rozumieć, ujemną ocenę zachowania podmiotu, która pozwala na postawienie mu zarzutu podjęcia niewłaściwej decyzji w danej sytuacji. Jak wskazano wyżej, w niniejszej sprawie nie można uznać by działanie syndyka było zawinione. Nie powielając w tym miejscu przedstawionej argumentacji należy jedynie podkreślić, iż w ocenie Sądu biorąc pod uwagę profesjonalny charakter działalności syndyka, zasady doświadczenia życiowego oraz zawodowego, zachowanie syndyka spełniało wymagania szczególnej staranności, a tym nie zachodzą podstawy również do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych wobec pozwanego.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd w punkcie 1 wyroku oddalił powództwo w całości.

Podstawą zawartego w wyroku rozstrzygnięcia o kosztach procesu jest art. 102 k.p.c. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zasady słuszności uzasadniały odstąpienie od obciążania powoda tymi kosztami. Mając na uwadze znaczne koszty poniesione przez powoda do tej pory w przedmiotowej sprawie oraz okoliczność, iż zarówno powód jak i syndyk padli ofiarą podstępного oszustwa ze strony osoby posługującej się podrobionym pełnomocnictwem, Sąd uznał, iż w świetle zasad słuszności zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek o którym mowa w art. 102 k.p.c. i nie obciążał powoda, który przegrał sprawę obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz syndyka, który wygrał sprawę.